

AYYT

Tarih Soru Bankası

Kavrama
Testi

Pekiştirme
Testi

İleri
Test

Tam AYT
Ayarı

AYT Tarih Soru Bankası

1. Tarih ve Zaman

 Konular	2018 AYT	2019 AYT	2020 AYT	2021 AYT	2022 AYT
1. Tarih ve Zaman	1	1	2	1	1

1. II. Mehmet, Osmanlı kroniklerine göre 30 Mart 1432'de Edirne'de dünyaya gelmiştir. II. Murat'ın dik başlı oğlu olarak anılan şehzade, sarayda aldığı eğitimin ardından 1443 yılında Osmanlı devlet geleneklerine bağlı olarak ülke yönetimini öğrenmesi adına lalaları Kasapzade Mahmut ve Nişancı İbrahim ile birlikte Manisa'ya vali olarak atanmıştır.

Metinde tarih biliminin aşağıdaki özelliklerinden hangisine yer verilmemiştir?

- A) Zaman bilgisi
B) Olayın geçtiği yer
C) Neden-sonuç ilişkisi
D) Belgelere dayandırılması
E) Devletlerin birbirleriyle olan ilişkisi

2. Tarih bilimi geçmişte yaşanan olayları inceler.

Buna göre

- I. Deney ve gözlem metodu kullanılamaz.
II. Kesin kanunlar koyulamaz.
III. Olayın geçtiği dönemin koşulları incelenemez.

verilenlerden hangileri bu durumun sonuçları arasında gösterilebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

3. I. Filoloji
II. Epigrafya
III. Etnografya
IV. Paleografya
V. Arkeoloji

Tarihe yardımcı bilimlerden hangileri tarih öncesi dönemi incelemek için kullanılmaz?

- A) III ve IV
B) IV ve V
C) I, II ve IV
D) II, IV ve V
E) III, IV ve V

4. Tarihçi, bir olayı araştırırken o dönemin koşullarını göz önünde bulundurmalıdır.

Buna göre tarihçilere ait aşağıdaki sözlerden hangisi bu bilgiyi destekler niteliktedir?

- A) Tarihçi kendi çağına yabancılaşmıştır.
B) Tarihi okuyarak onu sulamak lazımdır.
C) Tarih biliminde ruh, düşünce, tarama ve yöntemler vardır.
D) Tarih; kralların, generallerin çiftliği değil, milletlerin tarlasıdır.
E) Tarihte ilk kez dram olan bir olay, bir kez daha tekrarlanırsa komedi olur.

5. Tarih, geçmiş dönemlerdeki insanların yaşayışlarını, birbirleriyle olan ilişkilerini, kültürlerini, siyasi, sosyal ve ekonomik yapılarını yer ve zaman göstererek neden-sonuç ilişkisi içerisinde belgelere dayalı ve objektif olarak inceleyen bilim dalıdır.

Buna göre Mısır ve Hititlerin arasında geçen savaşı objektif olarak inceleyen bir tarihçi aşağıda verilen birinci elden kaynakların hangisini kullanmalıdır?

- A) Kadeş Antlaşması
B) Göç Destanı
C) Yenisey Yazıtları
D) Orhun Abideleri
E) Ergenekon Destanı

6. Aşağıdakilerden hangisi Türklerin kullandığı ilk güneş yılı esaslı takvimdir?

- A) Hicri Takvim
B) Rumi Takvim
C) Miladi Takvim
D) Celâli Takvimi
E) On İki Hayvanlı Türk Takvimi

7. Aşağıdakilerden hangisi hikâyeci tarih yazıcılığının öncüsü olarak kabul edilmektedir?

- A) Herodot B) Tukidides C) Aristoteles
D) Sokrates E) Homeros

8. Tarihin konusunun inceleme alanları farklılık göstermektedir. Araştırmacılar incelemelerini siyasi, askerî, sosyal, dinî ve mimari konu başlıkları altında yapmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi askerî alanda yaşanan gelişmelere örnek olarak verilemez?

- A) İstanbul'un fethi
B) Talas Savaşı
C) Otranto Seferi
D) II. Viyana Kuşatması
E) Türkiye Selçuklularının kurulması

9. 375 yılında Orta Asya'daki Hun Türklerinin Balamir komutasında Avrupa coğrafyasına doğru yaptığı göçlere "Kavimler Göçü" adı verilmiştir. İspanya'ya kadar ulaşan bu büyük göç, Batı Roma İmparatorluğu'nun yıkılmasına, bölgedeki sınırların ve etnik kökenlerin değişmesine neden olmuştur.

Bu olay,

- I. Sosyal
II. Siyasi
III. Hikayeci

tarih türlerinden hangileriyle ilgilidir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

10. Tezi için araştırma yapan bir akademisyen, bulduğu tüm belgeleri konusuna, mekânına ve zamanına göre sınıflandırmıştır.

Buna göre akademisyenin bir sonraki aşaması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tarama B) Tahlil C) Tasnif
D) Tenkit E) Terkip

11. Aşağıdakilerden hangisinin oluş zamanı diğerlerine göre daha belirgindir?

- A) Kurtuluş Savaşı 1920'de başlamıştır.
B) Karahanlılar IX. yüzyılda kurulmuştur.
C) Skolastik düşünce Orta Çağ'daki temel yaşayış biçimidir.
D) Mustafa Kemal, Samsun'a 19 Mayıs 1919'da çıkmıştır.
E) Yazı, günümüzden yaklaşık 5000 yıl önce icat edilmiştir.

12. Takvimleri oluştururken toplumlar kendi uygarlıklarını etkileyen olayları başlangıç yılı olarak belirlemiştir. Örneğin; Müslümanlar 622 yılında gerçekleşen Hicret olayını, Hristiyanlar Hz. İsa'nın doğumunu, İbraniler MÖ yaratılış yılı olarak kabul ettikleri 3761 tarihini, Romalılar MÖ 753 yılında Roma şehrinin kuruluşunu ve Yunanlılar MÖ 776'daki ilk olimpiyatları başlangıç yılı olarak kabul etmişlerdir.

Buna göre verilen bilgilerin elde edilmesinde öncelikle faydalanılan tarihe yardımcı bilim dalı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Arkeoloji B) Kronoloji C) Coğrafya
D) Heraldik E) Antropoloji

1. Tarihi olay, başlangıcı ve bitişi belli olan ve kısa sürede gerçekleşen gelişmelerdir. Tarihî olgunun ise belirli bir zamanı yoktur ve genellikle olayların sonucunda meydana gelen uzun süreli gelişmelerdir. Talas Savaşı tarihî bir olaya, ... ise tarihî olguya örnek olarak verilebilir.

Bu metindeki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Anadolu'nun İslamlaşması
B) Kavimler Göçü
C) Kadeş Antlaşması'nın imzalanması
D) Çifte Gül Savaşları
E) Hudeybiye Antlaşması'nın imzalanması

2. Osmanlı Devleti'ndeki tarih yazıcılığı ile ilgili,

- I. Tarih yazıcılığı yapan kişilere vakanüvis adı verilir.
II. Ahmet Cevdet Paşa divana bağlı ilk vakanüvistir.
III. Fatih Dönemi'ndeki en önemli vakanüvislerden biri Tursun Bey'dir.
IV. İlk defa Kanuni zamanında divana bağlı olarak faaliyet göstermişlerdir.

bilgilerinden hangileri doğrudur?

- A) I ve II
B) II ve III
C) III ve IV
D) I, III ve IV
E) I, II, III ve IV

3. Tarihin sınıflandırılmasında üç temel ölçüt uygulanır. Bu ölçütler şunlardır:

- Zamana göre tasnif
- Mekâna göre tasnif
- Konuya göre tasnif

Buna göre

- I. Osmanlı
II. Orta Çağ
III. Balkan

tarihlerinden hangileri zamana göre sınıflandırılmıştır?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

4. • “Gelecekte bizi nelerin beklediğinin en iyi falcısı, geçmişte başımıza gelenlerdir.” (John Sheran)
• “Tarihi öğrenmeyenler, onu tekrar yaşamak zorunda kalırlar.” (George Santayana)

Verilen sözlerden çıkarılacak ortak sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tarih için en önemli odak noktası, olayın geçtiği yerdir.
B) Tarihçiler objektif olmalıdır.
C) Tarih bilimi, insanların ders çıkarmasını sağlamalıdır.
D) Tarihçi tezini belgelere dayandırmalıdır.
E) Olayların anlatımında neden-sonuç ilişkisi kurulmalıdır.

5. **Bilimsel tarih yazıcılığında bir tarihçinin aşağıdaki özelliklerden hangisine sahip olması beklenemez?**

- A) Tarafsızlık
B) Araştırma isteği
C) Oluşturulan eserde objektif tutum
D) Olayların oluşumunu yorumlama becerisi
E) Olayların araştırmasında belgelere başvurulması

6. Tarih, en temel hâli ile geçmişteki insanların birbirleriyle olan ilişkileridir. Yapılan tarih araştırmalarında, araştırma konusuna göre birden fazla bilim dalından faydalanılmaktadır.

Buna göre tarihin diğer bilim dalları ile ilişki içerisinde olmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Deney ve gözleme dayalı araştırma yapılması
B) Yazının icadı sonrasındaki dönemi araştırması
C) Tarihçilerin araştırmalarında yer ve zaman belirtmesi
D) Topluların siyasi alandaki etkinliklerine yoğunlaşması
E) Çok uzun dönemleri kapsayan inceleme alanlarının olması

7.

Tarihe Yardımcı Bilim Dalları		
	Bilim Dalı	İlgi Alanı
I.	Toponomi	Yer adları
II.	Nümismatik	Eski paralar
III.	Sigiliografya	Armalar
IV.	Etnografya	Toplumların kültür oluşumları
V.	Epigrafi	Kitabeler

Tablodaki numaralanmış satırların hangisinde ilgi alanı yanlışır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. I. Atasözleri
II. Efsaneler
III. Destanlar
IV. Mitoslar
V. Kitabeler

Numaralanmış kaynaklardan hangisi tarihin yazılı kaynakları arasında yer alır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Tarihçilerin yaptığı araştırmalarda Osmanlı Devleti'nin ilk parasının 1327 yılında Osmanlı Devleti'nin başkentinde Orhan Bey tarafından basıldığı bulunmuştur. İlerleyen yıllarda yapılan kazılarda ise Osmanlı Devleti'nin ilk sikkesinin Orhan Bey değil, Osman Bey zamanında basıldığı öğrenilmiştir. Sikkenin basıldığı tarih ve yer tam olarak bilinmese de üzerinde "Darebe Osman Bin Ertuğrul" ibaresinin yer aldığı saptanmıştır.

Metne bakılarak tarih bilimi ile ilgili,

- I. Dinamik bir yapısı bulunmaktadır.
II. Mutlak kesinlik bulunmamaktadır.
III. Deney ve gözlem metodu sayesinde yeni bilgiler saptanmaktadır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

10.

Tarihî Olay: Başlangıcı ve bitişi belli olan ve kısa sürede gerçekleşen gelişmeler.

Tarihî Olgu: Başlangıcı ve bitişi belli olmayan ve genellikle tarihî olayların sonucunda meydana gelen uzun süreli gelişmeler.

Bu tanımlara bakılarak,

- I. Tarihî olguların başlangıç zamanı ve yeri her zaman bellidir.
II. Tarihî olaylar, somut gerçekler ve yaşanmış durumlardır.
III. Tarihî olaylar, olgulara göre daha uzun sürede gerçekleşmektedir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

11. Tarihte bilinen ilk ay yılı esaslı takvim aşağıdaki uygarlıkların hangisi tarafından geliştirilmiştir?

- A) Mısır B) Hitit C) Sümer
D) Lidya E) İyon

12. Türkler konargöçer yaşam tarzına sahip bir topluluktur. Bu durum, Türklerin diğer medeniyetlere göre daha geç yazılı eser bırakmasına neden olmuştur. Orta Asya'dan Anadolu coğrafyasına göç eden Türkler için de bu durum geçerli olmuş ve yazılı tarih yazıcılığına uzun yüzyıllar boyunca önem verilmemiştir. Bu yüzden tarihimizin büyük bir bölümünü Osmanlı arşivinden öğrenmekteyiz. Osmanlı tarihine ait bilgilerin en önemli bölümü ..... aracılığıyla günümüze ulaşmıştır. Devlet görevlisi sayılan bu kişiler her yılın sonunda saraya, o yıl içinde ölen önemli şahısların biyografilerini vermekle yükümlü olmuşlardır. Naima Efendi, Divan-ı Hümayuna bağlı ilk resmî tarih yazıcısıdır. Osmanlı'nın yetiştirdiği en büyük tarih yazıcısı Ahmet Cevdet Paşa olarak kabul edilmiştir.

Bu metinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Çelebi B) Vakanüvis C) Reisülküttap
D) Melik E) Kazasker

13. Tarihçiler, araştırmalarında doğru bilgiye ulaşmak için objektif incelemeler yapmaktadır. Bu incelemeleri yaparken izlemeleri gereken belirli yöntemler bulunmaktadır.

Aşağıdakilerin hangisinde tarihçilerin izledikleri yöntemin aşamaları doğru olarak sıralanmıştır?

- A) Tahlil - Tenkit - Terkip - Tasnif - Tarama
B) Terkip - Tasnif - Tenkit - Tahlil - Tarama
C) Tarama - Tasnif - Tahlil - Tenkit - Terkip
D) Tahlil - Tarama - Tasnif - Terkip - Tenkit
E) Tarama - Tahlil - Tasnif - Tenkit - Terkip

14. Bir olayın tarih sayılabilmesi için bazı akademik tarihçiler, olayın üzerinden 50 yıl, bazıları ise 200 yıl geçmesi gerektiğini savunmaktadır. Bu iki teorinin ortak noktası ise akademik tarihçilerin yakın dönemi araştırma konusu olarak almak istememeleridir. Tarihçiler, yakın zaman belgelerinin hâlâ açılmamış olması ya da tartışmalı durumda olması gibi etkenlerin üzerinde durmaktadırlar.

Tarihçilerin bu tutumunun nedeni olarak,

- I. Objektif olmanın zorluğu
II. Deney ve gözlem yapılamaması
III. Yer ve zaman kavramlarının belirgin olmaması

ifadelerinden hangileri gösterilebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) II ve III

15. I. Heraldik
II. Epigrafya
III. Nümismatik
IV. Paleografya
V. Antropoloji

Orhun Yazıtları'nı inceleyen bir tarihçi, numaralanmış bilimlerin hangilerinden yardım alabilir?

- A) II ve IV
B) III ve V
C) I, II ve IV
D) II, IV ve V
E) III, IV ve V

- 16.

Tanım: Tarih, geçmiş dönemlerdeki insanların birbirleriyle olan ilişkilerini; yer ve zaman göstererek neden-sonuç ilişkisi içerisinde belgelere dayalı ve objektif biçimde inceleyen bilim dalıdır.

Durum: Mezopotamya'nın kuzeyindeki Asya dağlarında ışığa, dolayısıyla güneşin saçtığı aydınlığa saygı gösteren "sert millet" olarak bilinen Persler yaşamaktaydı. Aydınlığın temsilcisi Persler, karanlıkla savaş hâlinde olduklarına inanıyorlardı. Bu yüzden Asurluların ve Babillerin egemenliği altında yaşamak istememiş ve bağımsızlığa ulaşmak adına isyan başlatmışlardır.

Buna göre verilen durum örneğinde tarihin tanımındaki,

- I. Olayın geçtiği yerin belirtilmesi
II. Objektif olması
III. Neden-sonuç ilişkisi kurulması

unsurlarından hangilerine değinilmiştir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve III
D) II ve III
E) I, II ve III

17. **Aşağıdaki tarihe yardımcı bilim dalı-tanım eşleştirmelerinden hangisi doğrudur?**

	Bilim Dalı	Tanım
A)	Paleografya	İnsan bilimi
B)	Heraldik	Arma bilimi
C)	Kronoloji	Kazı bilimi
D)	Antropoloji	Yazı bilimi
E)	Sigiliografya	Kültür bilimi

18. Tarih araştırmalarında bulunan belgeler, onları sorgulamasını bilen tarihçilerin ellerinde işe yarar bir hâle gelmektedir. Bu da tarih biliminin tenkit yöntemi ile sağlanmaktadır.

Metinde tarih biliminin vurgu yapılan özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eleştiri yapma
B) Kaynak tarama
C) Bilgileri birleştirme
D) Güvenilirliği sağlama
E) Neden-sonuç ilişkisi kurma

1. Tarihçilerin tarihsel olayları araştırma süreçlerinde doğru sonuçlara ulaşmak adına göz önünde tutması gereken unsurlar vardır.

- I. Olayın geçtiği yer ve zaman
- II. Günümüze olan yakınlığı
- III. Diğer tarih araştırmacılarının öznel yorumları

Buna göre numaralanmış ifadelerden hangileri bu unsurlardan değildir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve III   E) II ve III

2. Mezopotamya ve Anadolu, insanoğlunun yerleşik yaşama geçtiği ilk merkezlerden sayılmaktadır. Bu coğrafyalardaki önemli kültürel mirasların bulunması için yapılan araştırmalar, günümüzde hâlâ devam etmektedir. Araştırmacılara en büyük destek, yapılan çalışmalar sırasında bulunan yazılı belgelerdir. Bu belgeler birinci elden kaynak olarak değerlendirilmekte ve araştırma yapılan dönemlere ışık tutmaktadır.

Metinde bahsedilen durumlarda yazılı kaynakların incelenmesine yardımcı olan bilim dalları aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Arkeoloji, Antropoloji, Coğrafya
B) Diplomasi, Epigrafi, Paleografya
C) Sigiliografya, Nümismatik, Psikoloji
D) Sosyoloji, Epigrafya, Arkeoloji
E) Ekonomi, Nümismatik, Filoloji

3. Tarih araştırmalarındaki yöntem aşamaları şunlardır:

Buna göre araştırmanın sonuçlandığı aşama aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

4. Miladi takvimin temeli, Mısırlıların bulduğu güneş yılı esaslı takvime dayanmaktadır. Zamanla bazı medeniyetler bu takvimi geliştirerek günümüzde kullanılan hâle evrimleşmesini sağlamıştır.

Buna göre

- I. İyon
- II. Yunan
- III. Roma

medeniyetlerinden hangileri altı çizili ifadeye örnek gösterilebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve III
D) II ve III   E) I, II ve III

5. Tarihçiler için ilk yasa, hakikat olmayanı söylememek, ikinci yasa ise araştırma yapılan konudaki bir doğruyu örtbas etmemektir. Bunlardan başka yazdığı bir şeyde taraf gütmemek, kin beslememektir ve sonucunda ortaya çıkmış olayları iyi tetkik etmektir. (Cicero)

Cicero, bu sözleriye bir tarihçide aşağıdaki özelliklerden hangisinin olmaması gerektiğine işaret etmiştir?

- A) Objektif olmak
B) Bilimsel tetkikte bulunmak
C) Neden-sonuç ilişkisi kurmak
D) Öznel yaklaşımda bulunmak
E) Belgelere dayalı olarak araştırma yapmak

6. Toplumu ahlaki yönden eğitmek ve millî birliği güçlendirmek amacıyla kaleme alınan .....'in en önemli örneklerinden biri Tukidides'in Peleponnes Savaşları'nı anlattığı eseridir.

Bu bilgide boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Özel Tarih   B) Genel Tarih
C) Sosyal Tarih   D) Öğretici Tarih
E) Hikâyeci Tarih

7. Zamanın yıllara, aylara ve günlere ayrılmasına takvim adı verilmektedir. Ay yılı esaslı ilk takvimi Sümerler, güneş yılı esaslı takvimi ise Mısırlılar bulmuştur. İlerleyen süreçte toplumlar kendilerine özgü takvimleri oluşturmuş ve bunlarda farklı olayları takvim başlangıcı olarak kabul etmişlerdir.

Buna göre

- I. İbranilerin yaratılış yılını esas almaları
- II. Sümerlerin yazıyı bulduğu zamanı esas almaları
- III. Hristiyanların Hz. İsa'nın doğumunu "0" kabul etmeleri

durumlarından hangileri bu bilgiye örnek gösterilebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve III
D) II ve III   E) I, II ve III

8. Uygarlıkların gelişiminde birbirleriyle olan etkileşimleri önemli yer tutmaktadır. Ortaya çıkan çoğu gelişme, zamanında uygarlıkların birbirini etkilemesi sonucunda oluşmuştur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu duruma örnek verilemez?

- A) Sümerlerin tekerleği kullanması
B) Hititlerin hiyeroglif yazısını kullanması
C) Romalıların Latin alfabesine son hâlini vermesi
D) Kayseri Kültepe'de yazının kullanılmaya başlanması
E) Hammurabi'nin kısasa kısas esasına dayalı kanunlar çıkarması

9. I. Araştırma konusunu belgelere dayandırmak
II. Bulunan belgeleri eleştiri süzgecinden geçirmek
III. Olaylar arasında neden-sonuç ilişkisi kurmak
IV. Olayları incelerken objektif bir tutum sergilemek
V. Okuyucuyu bir amaç doğrultusunda şekillendirmek

Numaralanmış gelişmelerden hangisi tarih araştırmacılarının tarihî bir olayı incelerken izlemesi gereken yollardan biri değildir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

10. Tarihin konusu, her türlü insan faaliyetleri ve bu faaliyetlerinin yeryüzünde bıraktığı etkilerdir. Tarihçiler hem tarih öncesi hem de tarihî devirlere ışık tutarak insanoğlunun gelişimine katkı sağlamaktadır. Tarihçiler bu araştırmaları yaparken birden fazla bilimden faydalanabilirler.

Buna göre

- I. Kronoloji
- II. Paleografya
- III. Arkeoloji

bilimlerinden hangileri, ortak olarak tarih öncesinin ve tarihî devirlerin incelenmesine tarihe yardımcıdır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) II ve III

11. Hikâyeci tarzda yazılmış tarihî eserlerde efsane ve masal türünde bilgi verilmekte, neden ve sonuç ilişkileri üzerinde hemen hemen hiç durulmamaktadır.

Bu bilgiye dayanarak,

- I. Tarih araştırmalarında masal ve destanlar göz önüne alınmaz.
- II. Hikâyeci tarih türündeki eserler, bilimsel olarak yazılmamıştır.
- III. Neden-sonuç bağlantısı tarih araştırmalarında kullanılmayan bir yöntemdir.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

12. Tarihî eser ve buluntuların hangi döneme ait olduğunu belirleyen, belgelerin orijinalliğini inceleyen ve madde yapısını ortaya çıkaran bilim dalıdır.

Tanımlanan tarihe yardımcı bilim dalı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Filoloji   B) Arkeoloji   C) Epigrafya
D) Antropoloji   E) Kimya (Karbon 14)

13. Göktürklerden kalan Orhun Yazıtları; Kültigin, Bilge Kağan ve Vezir Tonyukuk adına dikilmiştir. Kül Tigin Yazıtı'nın bütün yüzleri 2.75 metre boyunda yazıtlarla kaplıdır. Batı yüzünde uzun bir Çince yazıt vardır. Yazıtın diğer yüzleri baştan başa Türkçe yazıtlarla doludur. Yazıtın doğu yüzünde 40 satır, güney ve kuzey yüzlerinde de on üçer satır vardır.

Buna göre Orhun Yazıtları'nın çözümlenmesinde kullanılan tarihe yardımcı bilim dalı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Heraldik B) Kronoloji C) Epigrafi
D) Etnografya E) Nümismatik

14. Türklerin kullandığı takvimler şunlardır:

- 12 Hayvanlı Türk Takvimi
- Hicri Takvim
- Celali Takvimi
- Rumi Takvim
- Miladi Takvim

Buna göre bu takvimlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Türklerin kullandığı tek Ay yılı esaslı takvimi, Hicri takvimdir.
B) Osmanlı Devleti'nde Hicri ve Rumi takvim kullanılmıştır.
C) Hicri ve Miladi takvimlerin başlangıcı, yaratılış yılı olarak alınmıştır.
D) Türkler, İslamiyet'i kabul etmeden önce 12 Hayvanlı Türk takvimini kullanmışlardır.
E) Büyük Selçuklu Devleti'nde Celali takvim sadece mali işlerde kullanılmıştır.

15. Tarih biliminin kendine ait araştırma yöntemleri bulunur yani tarihte, fen bilimlerinde olduğu gibi deney ve gözlem metodu kullanılmaz.

- I. Konusunun insan olması
II. Yaşanan olayların tekrarlanamaması
III. Belgelerin zaman içinde yok olması

Numaralanmış ifadelerden hangileri bu durumun nedenleri arasında gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

16. .... tanrılara hesap vermek adına "anal" adı verilen günlükler yazmışlardır. Tarih araştırmacıları tarafsız tarih yazıcılığının bu günlükler ile başladığına inanmışlardır.

Metinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Frigler B) Hititler C) İyonlar
D) Sümerler E) İbraniler

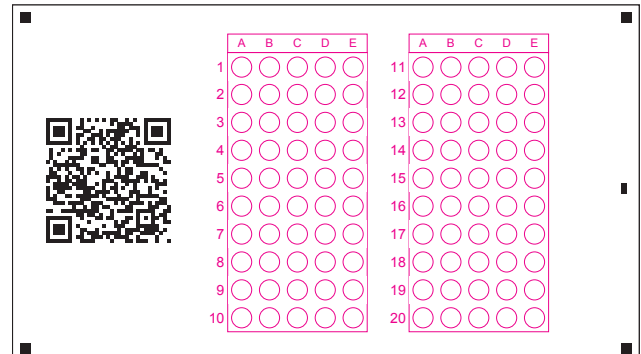
17. Hunlar ve Göktürkler Orta Asya'da yaşayan Türk devletleridir. Bu devletleri araştırmak adına Ötüken ve Orhun Vadisi'nde araştırma yapan kazı ekibi bölgede kap, kacak, kitabe ve para gibi buluntulara rastlamıştır.

Buna göre araştırmacılar aşağıdaki tarih bilim dallarının hangisinden faydalanmamıştır?

- A) Arkeoloji B) Epigrafi C) Sigiliografya
D) Nümismatik E) Etnografya

18. Tarihte bilinen ilk güneş yılı esaslı takvim aşağıdaki uygarlıkların hangisi tarafından geliştirilmiştir?

- A) Mısır B) Hitit C) Sümer
D) Lidya E) İyon

1. Tarihçiler "Tarih tekerrürden ibarettir." sözünün doğruluğunu her zaman tartışmıştır. Bunun sebebi tarihî olaylar birbirine benzer şekilde yaşansa bile yer, zaman, mekân ya da olayların sonucu bakımından mutlaka değişime uğramasıdır. Burada önemli olan şey, yaşanan olayların sonucunda geçmiş, günümüz ve geleceğimiz arasındaki bağlantıyı anlayabilmek ve ders çıkarabilmektir.

Bu metne bakılarak,

- I. Tarihin temelinde neden-sonuç ilişkisi yer almaktadır.
II. Olayların birbirine bağlanabilmesi için belgelere ihtiyaç vardır.
III. Tarihî olayların aynı şekilde yaşanması mümkün değildir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) I, II ve III

2. I. Esik Kurganı
II. Orhun Yazıtları
III. Türeyiş Destanı

Verilenlerden hangileri öncelikle "arkeoloji" bilim dalının araştırma alanına girmektedir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

3. İnsanoğlunun var olduğu ilk zamanlardan beri oluşturduğu bir kültür bulunmaktadır. Tarih bilimi geçmişten günümüze kadar gelen bu süreçte; yaşanmış savaşlar, insan topluluklarının yaşam şekli, kültürel gelişmeler, doğa olayları ve benzer birçok alanda yaşanan olayların incelenmesini sağlamaktadır. Tarih bilimi insanların geçmiş yaşamları ve geleceği etkileyecek olayları öğrenmesi adına önemli bir paya sahiptir.

Buna göre tarih öğrenmenin faydaları arasında,

- I. Millî bilincin oluşmasını sağlaması
II. Bireylerin empati kurmasına yardımcı olması
III. Bireylerin sorgulama ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirmesi

yargılarından hangileri gösterilebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

4. Aşağıdakilerin hangisinde tarihe yardımcı bilim dalı-tanım eşleştirilirken yanlışlık yapılmıştır?

	Bilim Dalı	Tanım
A)	Paleografya	Eski yazı bilimi
B)	Antropoloji	İnsan bilimi
C)	Kronoloji	Para bilimi
D)	Coğrafya	Yer bilimi
E)	Heraldik	Arma bilimi

5. Tarih; zamana, mekâna ve konuya göre sınıflandırılır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi zamana göre sınıflandırılan tarih çeşitlerinden biridir?

- A) Sanat Tarihi   B) Roma Tarihi
C) Ön Asya Tarihi   D) Orta Çağ Tarihi
E) Medeniyet Tarihi

6. Tarihî olay ve olgu arasındaki fark düşünüldüğünde aşağıdakilerden hangisi tarihî olguya örnek verilebilir?

- A) Talas Savaşı
B) Kadeş Antlaşması
C) I. Balkan Muharebesi
D) Sömürgeciliğin yayılması
E) ABD'nin I. Dünya Savaşı'na katılması

7. Heraldik biliminin ilgi alanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tabletlerde yer alan eski yazılar
B) Anıtlar ve kitabelerin çözülmesi
C) Devletlerin kullandığı mühürler
D) Geçmiş zamanda kullanılan armalar
E) Toplumların örf, adet ve gelenek gibi kültürleri

8. Tarih, geçmiş dönemlerdeki insanların birbirleriyle ilişkilerini yer ve zaman göstererek, neden-sonuç ilişkisi içinde, belgelere dayalı ve objektif biçimde inceleyen bilim dalıdır.

Buna göre tarihin tanımında yer alan unsurlardan hangisi bir tarihinin araştırdığı olayın gerçekliği konusunda diğerlerine göre daha kesin kanıt niteliği taşımaktadır?

- A) Olayın yeri
B) Neden-sonuç ilişkisi kurulması
C) Olayın zamanı
D) Olaya ait yazılı belgeler
E) Toplumların birbirleriyle olan ilişkisi

9.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde verilen bilim dallarına ait bilgi bulunmamaktadır?

- A) Toplumların ve bireylerin etkileşimini inceler.
B) Eski sikke veya kâğıt paraları inceler.
C) Tarih boyunca kullanılan alfabeleri ve eski yazı çeşitlerini çözerek yazılı belgelerin okunabilmesini sağlar.
D) Ele geçen eserlerin hangi döneme ait olduğunu belirlemede karbon 14 metodu kullanılır.
E) Kendine ait yöntemleri kullanarak ortaya çıkardığı buluntuları, farklı birçok bilim dalından yararlanarak inceler.
10. Türkler, tarih boyunca birçok takvim kullanmıştır. Bunlardan biri Büyük Selçuklu Devleti zamanında güneş yılı esasına dayalı olarak Sultan Melikşah'a ithafen Ömer Hayyam başkanlığındaki kurul tarafından hazırlanmıştır.

Buna göre özellikleri verilen takvim aşağıdakilerden hangisidir?

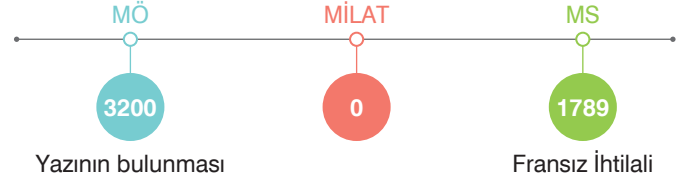
- A) Hicri Takvim
B) Rûmî Takvim
C) Celâli Takvimi
D) Miladi Takvim
E) On İki Hayvanlı Türk Takvimi

11. Tarihin babası olarak anılan ..... Halikarnassos'ta dünyaya gelmiştir. Yaşadığı şehir devletinin tiranı Lygdamis tarafından sürüldüğü zaman gördüklerini kaydetmeye başladığı öğrenilmiştir. Bu sürgün zamanında Mısır, Mezopotamya, Filistin, Güney Rusya ve Afrika'nın kuzey kıyılarında bulunduğu düşünülmektedir. Yazdıkları içerisinde en önem verdiği konu Yunan-Pers savaşları olmuştur.

Metinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Homeros
B) Herodot
C) Platon
D) Tukidides
E) İbn-i Sina

12.

- I. MS yaşanan olayın tarihinden miladın tarihi çıkarılır.
II. MS yaşanan olayın tarihi ile MÖ yaşanan olayın tarihi toplanır.
III. MÖ yaşanan olayın tarihinden miladın tarihi çıkarılır.
IV. MÖ yaşanan olayın tarihinden MS yaşanan olayın tarihi çıkarılır.

Tarih şeridinde bakılarak bu iki olay arasında geçen zaman farkını bulmak için hangileri yapılmalıdır?

- A) Yalnız II
B) Yalnız IV
C) I ve II
D) II ve III
E) III ve IV

13. Osmanlı Devleti'nde tarih yazıcılığına vakanüvislik adı verilmiştir. Bu kurum Kanuni Sultan Süleyman zamanında divana bağlı hâle getirilmiştir.

Buna göre Osmanlı Devleti'nde divana bağlı görev alan ilk vakanüvis aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tursun Bey
B) Abdurrahman Şeref
C) Naima Efendi
D) Matrakçı Nasuh Paşa
E) Ahmet Cevdet Paşa

14. Tarihinin sürekliliğini kaybeden bir millet, her şeyini kaybetmeye mahkûmdur. Hafızası parça parça kopmuş bir akıl hastası gibi geçmişiyile, hatıralarıyla ve benliğini terkip eden bütün varlık unsurlarıyla ilgisi kesilmiştir. (Peyami Safa)

Bu metinde aşağıdakilerden hangisinin önemi vurgulanmıştır?

- A) Tarih yöntemlerinin
B) Tarih öğrenmenin
C) Tarihe yardımcı bilimlerin
D) Tarihin çeşitlerinin
E) Tarih araştırmalarındaki belgelerin

15. Tarih araştırmacıları, tarihî olayları araştırırken doğru bilgiye ulaşabilmek adına farklı bilim dallarından yararlanmaktadır. Bu bilim dallarına örnek olarak; kronoloji, arkeoloji, antropoloji, etnografya, paleografya ve epigrafi verilebilir. Bilim dallarından alınan yardımlar sayesinde belgeler, süs eşyaları ve savaş aleti gibi kalıntılara ulaşabilmekte, aynı zamanda olay ve olgular arasında köprü kurulabilmektedir.

Buna göre tarih bilimi ile ilgili,

- I. Olayların araştırılmasında neden-sonuç ilişkisi kurulmaktadır.
II. Kesin sonuçlara ulaşmak amacı ile araştırma yapılır.
III. Tarihçiler, araştırmalarında belgelere başvurur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve III
D) II ve III
E) I, II ve III

QR	A	B	C	D	E	A	B	C	D	E
	1					11				
	2					12				
	3					13				
	4					14				
	5					15				
	6					16				
	7					17				
	8					18				
	9					19				
10					20					

16. Attila, 441'de Trakya ve Makedonya'yı ele geçirdi. Doğu Roma İmparatoru II. Teodosius'u vergiye bağladı. Attila, bütün Avrupa'ya egemen bir duruma geldi. Ren Irmağı'nı geçti ve Fransa'ya adımını attı.

Bu bilgiler aşağıdaki tarih türlerinden hangisiyle doğrudan ilgilidir?

- A) Zamana göre tarih
B) Genel tarih
C) Siyasi tarih
D) Hikâyeci tarih
E) Mekâna göre tarih

17. Bir öğrenci Ankara Savaşı ile ilgili tezinde kaynakça olarak padişahın çıkardığı ferman, o dönemde basılmış para, Timur ile Yıldırım Bayezid'in birbirlerine yazdığı mektuplar, savaşa katılmış bir askerın hatıratı ve Mustafa Cezzar'ın "Mufassal Osmanlı Tarihi" kitabını göstermiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi birinci elden kaynak olarak değerlendirilemez?

- A) Padişah fermanı
B) O dönemde basılmış para
C) "Mufassal Osmanlı Tarihi" kitabı
D) Savaşa katılmış bir askerın hatıratı
E) Timur ile Yıldırım Bayezid'in mektupları

18. Türkler, tarihleri boyunca birden fazla takvim kullanmıştır.

Buna göre Türklerin kullandığı Hicri takvim ve Celali takvimiyle ilgili,

- I. Hicri takvim Ay yılı, Celali takvimi güneş yılı esastır.
II. İki takvimin de başlangıç yılı Hicret olarak kabul edilmiştir.
III. Hicri takvim tüm Türk-İslam devletlerinde, Celali takvim ise Büyük Selçuklu Devleti'nde sadece mali işlerde kullanılmıştır.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) I, II ve III

AYT Tarih Soru Bankası

2. İnsanlığın İlk Dönemleri

 Konular	2018 AYT	2019 AYT	2020 AYT	2021 AYT	2022 AYT
1. İnsanlığın İlk Dönemleri	1	1	☐	1	1

1. Pliyosen ile Holosen Çağ arasında Buzul Çağı yer almaktadır. Bu dönem, yeryüzü ve atmosfer sıcaklığının uzun süre boyunca azalarak kıtalara genişlemesi ve varlığını sürdürmesidir. Yeryüzündeki toprakların %30'undan fazlasının buzlarla kaplandığı bilinmektedir. Uzun süren Buzul Çağı'nın son bulması, insanoğlunun toplumsal ve ekonomik hayatında değişimlerin yaşanmasına neden olmuştur.

Bu değişimlere örnek olarak,

- I. Tarımsal üretimin artması
II. Ateşin kullanılmaya başlanması
III. Su kenarlarında yerleşik yaşamın kurulmaya başlanması

gelişmelerinden hangileri verilebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve III
D) II ve III   E) I, II ve III

2. Yerleşik yaşamın başlaması ile insanoğlunun geçim kaynakları arasına tarım da eklenmiştir. Bu dönemden önce insanoğlu avcılık ve toplayıcılıkla ilgilenmiş, mağaralarda ya da ağaç kavuklarında yaşamlarını sürdürmüştür.

Buna göre

- I. Tüketicilikten üreticiliğe geçilmiştir.
II. Göçebe yaşam tarzı tamamen bırakılmıştır.
III. Şehirlerin etrafı surlar ile çevrilmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve III
D) II ve III   E) I, II ve III

3. Tarih öncesi çağlarda MÖ 600.000 - 5000 arasına Paleolitik, Mezolitik ve Neolitik; MÖ 5000 - 3500 arasına ise Bakır, Tunç ve Demir Çağı adı verilmiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin Tarih Öncesi Çağlar'ın bu şekilde ayrılmasına etki ettiği söylenebilir?

- A) Yazının icadı
B) Yerleşik yaşam
C) Kıtalar arası göç
D) Kullanılan araç gereçler
E) Tüm toplumları ilgilendiren olaylar

4. Hitit tabletlerinde birçok maddede rastlanan, eskiden ve şimdi sözleriyle belirtilmiş reformlardan anlaşıldığına göre Hitit yasaları değişmez bir nitelik taşımamış, toplumun gelişmesi ve kralların istekleri üzerine zamanla değişimlere uğramıştır. Yaşanan yasa değişimlerinin aşamaları şunlardır:

- Geleneksel düzenlemelerin toplanması
- İşkence cezaları yerine tazminat olarak hayvan kurbanların konulması
- Ölüm cezalarının kısıtlanması ve maddi cezaların azaltılması
- Para cezalarının miktarında indirimle gidilmesi

Buna göre Hitit yasaları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) İlkeldir.   B) İnsancıdır.
C) Tanrısal özellik taşır.   D) Ekonomik temellidir.
E) Kısasa kısas prensibine dayanır.

5. İlk Çağ'da yaşayan bazı medeniyetlerde ahiret inancının olduğu görülmüştür.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu duruma kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Zigguratların inşa edilmesi
B) Teokrasi yönetim anlayışının benimsenmesi
C) Astronomiye ilgi duyulması
D) Değerli eşyaların ölümlerle beraber gömülmesi
E) Şehir devletleri şeklinde örgütlenmesi

6. İnsanoğlunun buzul çağından sonra yerleşik yaşama geçtiği bölgelere; Mısır, Anadolu ve Mezopotamya'yı örnek verebiliriz. Mezopotamya ve Anadolu, buldukları bölgeye de bağlı olarak tarihsel süreçte değişimler yaşamışken Mısır, kendine ait olan kültürü koruyabilmiştir.

Mısır Medeniyeti ile ilgili,

- I. Orijinalliğini kaybetmemiştir.
II. Teokratik yönetim etkilidir.
III. Coğrafi koşulları, diğer bölgelerden farklıdır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve III
D) II ve III   E) I, II ve III

7. Birbirlerinden farklı coğrafyalarda yaşayan Asur ve Hitit medeniyetlerinin çivi yazılarını kullandığı görülmüştür. Yapılan araştırmalar sonucunda Anadolu halkının Mezopotamya medeniyeti olan Asurluların ticaret kervanlarının Anadolu'ya gelmesi sonucunda yazıyı kullanmaya başladıkları bulunmuştur. Bu durum sayesinde Anadolu, tarihî çağları yaşamaya başlamıştır.

Bu metinde aşağıdaki alanlardan hangisinin yaşattığı değişimden bahsedilmiştir?

- A) Siyasi B) Dinî C) İdari
D) Ekonomik E) Askerî

8. Roma İmparatorluğu, hüküm sürdüğü süre boyunca toplumsal ihtiyaçları karşılamak için çalışmalar yapmıştır.

- I. Valens su kemeri
II. Elmadağ'da yapılan su yolu
III. İnşa edilen Kral Yolu

Yapılarından hangileri bu bilgiye örnek gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

9. Anadolu, başka medeniyetlerle yapılan ekonomik faaliyetlerin sonucunda çivi yazısı ile tanışmıştır. Hatti kökenli Hititler'in bölgenin en eski dillerinden biri olan Luvice'yi çivi yazılarında kullandığı görülmüştür. Aynı zamanda .....'ndan sonra ise çivi yazısının dışında hiyeroglif yazısını da kullanıldığı görülmüştür.

Metinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Paranın bulunması
B) Lidyalıların yıkılması
C) Kadeş Savaşı'nın çıkması
D) Baharat Yolu'nun kullanılmaya başlanması
E) Büyük İskender'in Pers İmparatorluğu'nu yıkması

10. Mezopotamya uygarlıklarını araştıran bir tarihçi, Sümerler ile ilgili şu sonuçlara ulaşmıştır:

- Siyasi birlikleri bulunmamaktadır.
- Teokratik devlet özelliği göstermektedir.
- Astronomiye ilgi duymaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi araştırmacının bu sonuçlara ulaşmasını sağlayan gelişmelerden biri değildir?

- A) Zigguratları inşa etmeleri
B) Tekerleği kullanmaya başlamaları
C) Site adı verilen şehir devletlerinden oluşmaları
D) Tapınakların üst katlarına rasathaneleri inşa etmeleri
E) Patesi adı verilen rahip kralların ülke yönetiminde söz sahibi olması

11. Aşağıdakilerin hangisinde Latin alfabesinin gelişimine katkı sağlayan medeniyetler doğru verilmiştir?

- A) Asur - Elam - Akad
B) Fenike - Yunan - Roma
C) Hitit - Urartu - Fenike
D) Sümer - Babil - Makedonya
E) Frig - Yunan - Roma

12. Tabloda Mezopotamya medeniyetlerinin başkentleri verilmiştir.

	Uygarlık	Başkent
I.	Babil	Babil
II.	Elam	Sus
III.	Sümer	Uruk
IV.	Akad	Agade
V.	Asur	Ninova

Buna göre tablodaki hangi satırda yanlışlık yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V